

[שיעור בשפ"א פרשת בהעלותך
נמסר בי-ב יום ד' פרשת בהעלותך תשע"ה]

'נר ה' נשמת אדם'

וכמו כן מצינו בבנית המשכן אצל משה רבינו ע"ה אמר הקב"ה למשה שיעשה, אולם לאחר מכן מגלה לנו התורה הק' 'הוקם המשכן' - מאיליו. וזה הפשט בית המקדש של מטה מכוון כנגד בית המקדש של מעלה, כלומר שכל המעשים שנעשו שם היו מכוונים אותם לשמים ואף שם היו נעשים. ועל דרך זה מבאר רש"י הק', ויעש כן אהרן 'מלמד שלא שינה' - שתמיד כיוון כנגד ביהמ"ק של מעלה...

הרחבת הדברים: נר מורכב מדבר גשמי ורוחני גם יחד. הנר הוא גשמי, פתילה ושמן. והצד הרוחני הוא השלהבת, האור. ועל אף שעיקר הנר הוא האור שמפיץ, אך מנגד ללא הנר הגשמי לא יוכל האור להתגלות. ואמנם הצד הרוחני יכול היה להתקיים בלא הגשמי כפי שאנו רואים במציאות העולמות שהקב"ה בראם רוחניים בלבד. אולם בשבילנו כדי שאנו נוכל להתקיים כאן בעולם הזה למטרת אלקותו יתברך ברא ה' בכזה אופן שהרוחני יחיה את הגשמי. וכל זה מפני שאין אנו מסוגלים לחיות כל הזמן בהפשטה גמורה, כלומר לבטל את הגוף, אבל כל נשכה שזו

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה".

בהעלותך את הנרות פירש"י 'שתהא השלהבת עולה מאליה'. מבארים בשם תלמידי הבעש"ט הק' שכל מה שכתוב בתורה הק' הוא חי וקים ותקף עד עצם היום הזה, וא"כ עלינו להבין על איזה סוג שללהבת אור ומנורה מספרת לנו כאן התורה"ק, וכן מהו הפשט בכך שהכהן מדליק את המנורה אולם השלהבת עולה מאליה, הלא כתיב 'בהעלותך' לשון נוכח, ואילו 'יאירו' הוא לשון נסתר משמע שיאירו לבד? וכן צריך להבין מדוע כתבה התורה יאירו שבעת הנרות, הלא הפירוש של 'אל מול פני המנורה' מבארים אל מול הנר האמצעי, היינו ג' מימין וג' משמאל, וא"כ הם ששה נרות ולא שבעה? ישנו יסוד נפלא מהרה"ק השר שלום מבעלז זי"ע, והוא שכל מצוה שעושה אדם למטה, עושה הקב"ה כנגדו למעלה. וממילא בהעלותך - כפי שעושה המצוה למטה, כן יעשה הקב"ה למעלה יאירו שבעת הנרות...

המטרה של העולם שנעבוד בעיקר עם הרוחניות שמחיה את הגשמי.

והרמז עפ"י מה שכתוב נר מצוה ותורה אור ואיתא רצה הקב"ה לזכות את ישראל – לשון זיכוך לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

נותנים לאדם נר כדי שידליק אותו. האדם מקבל את כל האמצעים מאתיים ארבעים ושמונה מצוות עשה כנגד רמ"ח איבריו, ושם"ה מצוות לא תעשה כדי שידליק בהם את שם"ה גידיו... מגלה לנו השפ"א עצה כיצד נוכל להפשיט את כיוון החיים שלנו ולחיות באופן רוחני על אף שאנו כל כך גשמיים. על ידי התורה והמצוות שהם מזככים את החומר...

מובא באריז"ל הק' אחד התנאים למי שרוצה לעסוק בתורת הנסתר הוא שלא יכעס בשום פנים ואופן שבעולם על שום דבר... ומי שלא יכול שלא יעסוק בלימוד זה כלל! ומבאר מדוע, משום שכל המושגים בקבלה הם מושגים שאומרים אותם אך צריך לדעת להפשיט אותם וכגון כשכתוב בתורה 'יד ה' ויאמר ה' וילך ה' וירד ה'... וכי הפשט הוא כפשוטו חלילה? אלא רואים שצריך לדעת להפשיט את המושגים הללו כדי שלא לגשם אותם חלילה. התורה הק' כותבת 'לא תעשה לך פסל וכל תמונה'... התורה אינה מתכוונת רק לפסל מחמר או מתכת אלא גם במחשבה... לצייר ציור או הגדרה של אלוקות ה"ו במח. כעת, אם נשאל אדם מדוע הוא כועס? מיד יסביר לנו מי בדיוק הרגיו אותו ומה עשה לו, אך אותו אדם מה הוא עושה, הופך את האדם שהרגיו אותו למציאות במקום להפשיט את הכעס ולגלות שם גילוי השי"ת, ואם כך אדם זה אינו מסוגל להפשיט דברים פשוטים, ואיך יוכל לעסוק בדברי קבלה ששם אם יגשם את המושגים הרוחניים יגרום לחורבן הרבה יותר גדול...

זו תכלית התורה הק' להדליק את הנרות. נר, שמן, הוא דבר גשמי ואנו עושים והופכים אותם לדבר רוחני. כמו כן גוף האדם נועד כדי שנוכך אותו על ידי תורה ומצוות. אמנם אם נראה לאדם שזה מדי מורכב לקיים תרי"ג מצוות באופן זה? מבאר לנו השפת אמת את הענין. ותחילה נקדים בביאורו של הרה"ק נועם אלימלך זי"ע, על מה דאיתא בגמ' 'אביך במאי הוי זהיר טפי ששאלו אחד התנאים באיזו מצוה היה אביו מיוחד ביותר לעשותה בכל הדקדוקים, ולכאורה ק' וכי רק במצוה אחת היה זהיר? אלא ודאי הוא שקיימו אותם תנאים את כל התורה הק'. אך על ידי שאדם מקפיד ביותר דווקא על מצוה אחת לעשותה בשלימות, על ידי כך מקבל כוחות ממצוה זו לעסוק כן כל המצוות. כי נר מצוה ותורה אור. ונצטט את לשונו הק': **והרמב"ם בפירושו המשנה כתב כשמקיים אדם מצוה אחת בשלימות זוכה לעוה"ב ולכן הרבה מצוות שימצא על כל פנים מצוה אחת לכל איש ישראל'...** ודוגמא לדבר יכולים אנו לראות בהמשך הפרשה, **ו"יאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם למה ניגרע'...** מק' האור החיים הק' מה שייד לומר לשון 'למה ניגרע', הלא התורה הק' בעצמה כותבת שמי שטהור עושה פסח ומי שטמא פטור מלעשות את הפסח? ומביאים תירוץ נפלא בשם הרה"ק השר שלום מבעלז זי"ע, שהרי אותם אנשים מדוע לא יכלו לעשות את הפסח – מובא משום שהיו עסוקים בקבורת מת מצוה ולכן נטמאו, ואם כן 'העוסק במצוה פטור מן המצוה', ועליהם נאמר 'חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה'... אמרו אותם אנשים למשה רבינו ע"ה, הלא אם נחשב לנו כאילו עשינו את המצוה מדוע אין אנו מרגישים כלל את קדושת הפסח ואת ההארה הרוחנית מהמצוה, א"כ מוכרח

שהתורה הק' רוצה לתת לנו הזדמנות נוספת של פסח שני... כך מקיימים מצוות.

* * *

"ויאמר משה אל ה' למה הרעת לעבדך... לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה... ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש וגו'...

ובמדרש: 'אספה לי זה שאמר הכתוב הבונה בשמים מעלותיו ואגדתו על ארץ יסדה, למה הדבר דומה, לפלטיץ שהיתה בנויה על גבי הספינות, כל זמן שהספינות מחוברות, פלטיץ שעל גביהן עומדת... לכך אמר לו הקב"ה למשה אספה לי, למה, שכנוסן של צדיקים הניה להם והניה לעולם, אבל כנוסן של רשעים תקלה להם ותקלה לעולם'.

כתוב 'מן המיצר קראתי קה ענני במרחב קה', נראה כי מיצר ומרחב הם שני מושגים קיצוניים זה מזה, ולכאורה אם אדם זועק על המיצר שנמצא בו, מה הוא מבקש – שיוציאוהו מהמיצר, וא"כ מה שייך כאן לשון מרחב? אלא מתבאר כי יש כאן חידוש, כשזועקים לה' על מיצר הקב"ה עונה כבר על הכל, גם על מה שהאדם לא ביקש עליו כלל. ענני במרחב קה.

מבאר השפ"א משה רבינו ע"ה הוא היה הפלטיץ של כלל ישראל להשפיע להם כל טוב, אך כפי שמבאר המדרש כל זאת בזמן שעם ישראל מאוחדים, כל זמן שישבו בחבורות וידברו זה עם זה דיבורים של אמונה, אזי טוב להם וטוב לעולם.

ידעת כי הם זקני העם ושוטריה'... ורש"י במקום מגלה לנו במי מדובר. כשהתחילה גלות מצרים הכריז פרעה על יום לאומי שבו כולם נרתמים לעשיית לבנים למען ארץ מצרים, ואף פרעה היה בין המתנדבים... כמובן שכל אחד רצה להראות את יכולתו, ובפרט היהודים שהראו שהם מאוד חרוצים, עשו כמות מכובדת של לבנים. למחרת יצא פרעה אל העם ואמר: מספר הלבנים שנעשו אתמול הוא מספר הלבנים שהנכם צריכים לתת מיום זה והלאה לא יחסר אפי' אחד. לשם כך הקצה פרעה יחידה מיוחדת עבור היהודים, והיהודים עצמם נהיו בחלקם שוטרים ונגשים ותפקידם היה לגלות את המתרשלים בעבודה וכן מקומות שלא סיפקו לבנים די הצורך. אולם, אותם שוטרים יהודים לא ההינו אף פעם להלשין ולמסור את אחיהם כפי שמעידה התורה"ק – 'ויפיו שטרי בני ישראל', ממשיך רש"י הק' ומבאר, 'אותם שנתמנו עליהם בעבודת פרך ומפים על ידם, עתה יתמנו בגדולתן כדרך שנצטערו בצרתן'.

כאן טמון יסוד גדול עבור כל אחד ואחד, כל מעבר שאדם עובר בחייו סופו שיקבל עליו שכר, אין כזה מושג לעבור מעברים בלי להרויח מהם לבסוף. משה רבינו ע"ה שלא עבר בפועל את המעברים שכלל ישראל עברו בשיעבוד מצרים אמר לקב"ה 'לא אוכל אנכי לבדי לשאת', אמנם אותם אנשים שהיו צריכים להיות נוגשים בעם וביטלו את עצמם למען הכלל וספגו על כך מכות מהמצרים, הם אלו השבעים איש שעל פיהם כעת מתנהל כלל ישראל והם אלו שמחזיקים את העם

יסוד נוסף חזק מאוד מבואר בפסוקים אלו. 'אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר

היה מבין זאת ולא הטמין כליו לא היה צריך המלך לפסול כלי מלכות?

מקושית השפ"א זי"ע עולה כי לא טוב עשה אותו אוהב שהטמין את כליו. אמנם לכאורה לא מובנת הקושיה, כי למה לא ישתמש המלך בכלי מלכות? אם הכין לו האוהב כלי הדיוטות מדוע יעלה על הדעת שישתמש המלך בכלי מלכות הרי זה מה שהוא ביקש ממנו להכין לו סעודת הדיוטות? אך מהקושיה השניה נוכל להתחיל לבאר את כל הענין.

לא להתבייש לקיים את רצון המלך

ואם היה מבין זאת ולא הטמין כליו לא היה צריך המלך לפסול כלי מלכות... צריך להקדים ולבאר, כי המלך חפץ היה בדבר אחד בלבד, שיעשו את רצונו! והרצון של המלך יכול להיעשות רק על ידי הכלים שהוא נתן לאדם – היינו כלי הדיוטות. ואם כן אותו אוהב שהתקין את כליו בעצם קיים בזה את רצון המלך, ולא היה צריך להתבייש בזה כי זהו רצון המלך. מחדש השפת אמת יסוד עצום, כשהמלך בא לאוהבו הוא מביא איתו את כלי הזהב שלו וכשרואה שנעשה רצונו יכול היה אותו אוהב ליהנות מכלי הזהב של המלך... אך מכיון שאותו אוהב התבייש במעשיו כשראה את גדולת המלך, הטמין את כליו, והלא ידע גם קודם לכן כי אינו דומה כלל כליו לכלי המלך וא"כ מה יש לו להתבייש לקיים את רצון המלך, ומפני שהטמין את כליו – הפסיד! כי גם המלך הטמין את כלי מלכותו ואותו אוהב נהנה עם המלך אך ורק בכלי ההדיוטות שלו. ע"כ ביאור המשל.

זכנ ענין בעבודת האדם לפניו ית' כי יש לו להבין שאין לו שייכות מצד עצם

"במדרש אל מול פני המנורה יאירו, זה שאמר הכתוב 'גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה באורה' ולנו אומר 'בהעלותך?' למה הדבר דומה, למלך שהיה לו אוהב אמר לו המלך תדע שאצלך אני סועד אלא לך ותקן לי. הלך אוהבו והתקין מטה של הדיוט מנורה של הדיוט ושולחן של הדיוט. כיון שבא המלך באו עמו שמשין סבבו מכאן ומכאן מנורות של זהב לפניו... כין שראה אוהבו את כל הכבוד, התבייש והטמין את כל מה שהתקין לו שהיה הכל הדיוטות. אמר לו המלך לא אמרתי לך שאצלך אני סועד למה לא התקנת לי כלום? אמר לו אוהבו, ראיתי את כל הכבוד הזה שבא עמך ונתביישתי והטמנתי את כל מה שהתקנתי לך שהיו כלי הדיוטות. אמר לו המלך, הייך שאני פוסל את כל כלי שהבאתי ובשביל אהבתך איני משתמש אלא בשלך"..." ע"כ לשון המדרש.

בפשטות כשקוראים את לשון המדרש מגלים מלך שמשפיל את עצמו שוב ושוב למען אהבתו הגדולה שרוחש לאוהבו. תחילה מבקש הוא לאכול עימו סעודה, ולאחר מכן מוותר המלך על כל כליו המלכותיים למען אוהבו ומשתמש בכלי הדיוטות. זו אכן מעשה גדולה לאותו מלך. אך השפ"א זי"ע מעורר ומחדד כאחד כמה נקודות ושופך אור חדש על כל המדרש הזה, ובכך מגלה לנו יסוד חדש ועוצמתי בעבודת השי"ת בכל תחומי החיים והמעברים שהאדם עובר.

לפי השכל נראה כי לא טוב עשה זה האוהב כי למה לא ישתמש המלך באמת בכלי מלכות? וגם מה נולד לו שנתבייש והיה לו לידע מקודם כי המלך אינו חסר לו ורק לכבודו ציוהו להכין כלי הדיוטות, ואם

שכאן בעוה"ז אין אנו מבינים כלל מהי אותה דביקות רק הקב"ה נתן לנו מְשָׁלִים של דביקות בדברים גשמיים בדיוק כפי שהנגיש לנו את התורה והמצוות לפי ערכינו כדי שתהיה לנו מעט השגה מהי בכלל דביקות, כי ללא דביקות בדברים גשמיים לא יהיה לאדם כלל מושג כלשהו מה רצונו של מקום ומה תפקידו בעולם הזה. לכן יש כאן דביקות גשמית כדי לשבר את האוזן לעוה"ב.

כלי הדיוטות בכל תחומי החיים

יתירה מזאת, גם במעברים שאדם עובר בכל רגע בחייו הם הזמנה של המלך להתקין לו סעודה בכלי הדיוטות דווקא, לפי הכלים של כל אדם. **אך המציאות היא שהאדם מתבייש בניסיונות שלו ודרך כלל מטמין אותם ובורח מהם תמיד...** אך האמת היא שזהו רצון השי"ת לעמוד שם בכל ניסיון שהוא ולבטוח בה' שזהו רצונו שיתן לו את הכוחות לעבור את הניסיונות הללו מתוך אמונה – ואמונה פירושה חוסר אונים וחוסר ידיעה וביטול 'המציאות' של האדם, אלא הליכה לפי הסיבות שהקב"ה מקרה לו בכל רגע, מתוך אמונה ברורה (לא השגה) שהקב"ה מנחה אותו בדרך נכונה ואחרי האמונה תבוא ההשגה... ושוב חוזר חלילה.

אמונה הינה השתמשות בכלי מלכות

כשאדם יגיע עם עבודה שכזו לעוה"ב, ולא יתבייש במעשיו – כלי ההדיוטות שלו, אזו יתברר למפרע שעשה את רצון המלך, ואז יוכל המלך להביא את כלי המלכות שלו ואותו אדם יזכה לבוא לדביקות האמיתית בהשי"ת אחרי שהפשיט בעולם הזה את כל רצונותיו כדי לקיים את רצון ה'.

הפעולה רק מצד שהקב"ה אמר ונעשה רצונו. כי האדם שמחשב עצמו ומעשיו, כשבא לעלמא דקשוט ואינו מוצא לעצמו שום מציאות הוא מתבייש מאוד. אם כי עשה מעשים טובים בעולם מטמין את מעשיו כמשל הנ"ל. אבל אם הוא מלא בוש והכנעה בעודנו בעולם הזה אין צריך להטמין עצמו ומעשיו בעוה"ב. וע"ז אמרו 'אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, וכי הרצון לבוא לעלמא דקשוט בכרם מליאה מש"ם ופוסקים, רק להיות הלימוד בדחילו ורחימו כנ"ל, באופן שיוכל להיות תלמודו בידו כשבא לעלמא דקשוט ולא יתבייש ויטמין מעשיו כנ"ל'...

טעם הירידה לעולם הזה

האדם הגיע לעולם הזה כדי לעשות את רצון השי"ת. והטעם שגילו לנו רבותינו כי הקב"ה הוא טוב גמור ורוצה להיטיב עם בריותיו, ועל כן כשיגיע האדם לעולם הבא, אם יתנו לו שכר בחינם הרי שיתבייש בזה מאוד ויהיה לו 'נהמא דכיסופא' הוה אומר לחם חסד. על כן צוה השי"ת לאדם שיעמול בעוה"ז לעשות ולקיים תורה ומצוות כדי שכשיגיע עיתו יקבל שכרו כראוי.

להשתמש בכלי הדיוטות

אך כל זה טוב ויפה כשאדם באמת מקיים את רצון ה', עקב ציווי ה'. ויודע שכל מה שעושה הוא כאין וכאפס לעומת האמת הפנימית הטמונה בתורה הק' ובמצוותיה. וכל מה שהמצוות מתלבשות בדברים גשמיים הוא כדי לקרב אותם אל שכלינו כדי שנוכל להשיג את התורה והמצוות לפי ערכינו. וכשעושה כך, זהו הפשט שמשתמש בכלי הדיוטות. ולכשיגיע אותו אדם לעוה"ב לקבל שכרו – שהוא הדביקות בבורא ית'

נהמא דכיסופא – קבלת השכר בכלי

הדיוטות

כפי שמבאר השפ"א 'כי אין לו מציאות בעולם הבא, מחמת שכל מציאותו היא מציאות של העולם הזה' – מציאות של משלים גשמיים, ואז כשיתבייש יחביא את כלי ההדיוטות שלו. אמנם כשהמלך יראה שלא הגיע רצונו לידי התכלית הנרצית, יחביא גם המלך את כלי מלכותו ואותו אדם אמנם יקבל את שכרו – אבל בכלי הדיוטות! וזהו המלך שאומר לו: בשל אהבתי אותך אתן לך כמובן שכר, אך לא בכלי הזהב שלי. אני ארד לדרגה שלך כביכול ואתן לך שכר בכלי ההדיוטות שעימם הגעת.

'וזהו שבה אהרן שלא שינה שמסתמא ראה בהדלקת המנורה הארת המנורה העליונה... וזו המנורה (שלמטה) היתה הכנה להתגלות נרות המנורה הטהורה... והגם כי אהרן ראה זאת לא נשתנה ולא נתבייש אלא עשה את שלו ולא הוצרך המלך לפסול מנורת המלכות כמשל הנ"ל'.

כמה קרעפלאך יש לאכול בשבועות, הלא אחד זהו מעט מדי, שניים יש בעיה של זוגות כמובא בגמ', ושלוש הם מדי הרבה?... ענה לו הרבי מרוזיין: שיכינו קרעפל אחד שגדול כשניים ואז לא תהיה בעיה של זוגות וגם לא יהיה מעט מדי... ובהמשך יתבאר ענין זה אי"ה.

בנתינת התורה ביארנו עפ"י הפסוק וכל העם רואים את הקולות, יש דיבור ויש קול. הקול הוא מופשט והדיבור הוא הצמצום של הקול. הקב"ה נתן לנו את הדיבור של התורה הק', כלומר הצמצום של המילים והמצוות והסוגיות לא בשביל שנישאר בצמצום של הידיעה בלבד אלא בכדי שנפשיט את הדברים ונגיע ע"י התורה לדביקות בורא. וזה ע"י אמונה, כי התורה

אך מי שמחשיב את עצמו ומעצים את מציאותו בעוה"ז, על ידי שבכל מעבר שיש לו מנסה 'להסתדר לבד' ולא מפנים שיש כאן איזו נקודה של אמונה – של קשר שמבקשים ממנו, אלא הופך אנשים למציאות ונוקם באחד ונוטר לשני ללא שום התבוננות... לא תהיה לו כל מציאות לעוה"ב ר"ל, משום שכשיגיע לעולם הבא עם כל 'תורתו' ו'מצוותיו' יראה שכל ההשגות הכי גדולות שהשיג הם כאין וכאפס לעומת האמת הפנימית, ואז יחטא לאמת ויהיה כאותו אוהב שיחביא את מעשיו מרוב בושה, ומה שזה יגרום לעצמו הוא 'נהמא דכיסופא', כי הלא כל המטרה של העולם הזה על כל מְשָׁלוֹ הוא כדי שנקבל שכר כפי שביארנו לעיל, אולם אדם שלא מפנים זאת לא יכול להגיע לדביקות

אמור וצלות ופקייט

י'תן ב'פ'נו ב'ינה א'הבין ו'א'הכ'יל א'מ'וצ
א'מ'וצ ו'א'מ'וצ א'מ'וצ ו'א'מ'וצ ו'א'מ'וצ ו'א'מ'וצ את
כ'ל ד'ב'רי ת'אמ'וד ת'ור'ת'ך ב'א'ה'ב'ה'!

יש לתמוה הלא כבר אמרנו כל מה אפשר
אמ'וצ ו'א'מ'וצ... אמ'וצ ו'א'מ'וצ ו'א'מ'וצ ו'א'מ'וצ
הכולנה כמק'טים – א'ק'ייט, הלא דבר זה
כבר אמרנו ככל הנ"ל? אק יש לבאר כי האדם
יכול אמ'וצ את כל ד'ב'רי התוה"ק ו'א'מ'וצ
מ'צוות וחסד'ים, אק דבר אחד יהיה חסד'ל –
הק'שר ע'ט ה'ב'ור'א ד'ק'ק ה'א'מ'ע'ים א'ל. א'ל כ'ן
א'נו מ'ק'ט'ים, א'א'ח'ר כ'ל מ'ה ע'ע'ני'ן ו'א'מ'וצ
ו'א'י'מ'וצנו א'ע'ט נ'ק'ייט כ'ל'א'מ'ר ע'נ'ב'יא את
ה'ד'ב'ר'ים א'י'די ק'יו'ט ו'ה'ע'מ'דה ע'י"י ע'י'ע' את

תמצית חג שבועות: אדמו"ר זצוק"ל נהג לספר, על הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע ששאל פעם את הרה"ק מרוזיין זי"ע,

הק' נותנת לאדם כח להפשיט כל מצב ולהחזיר אותו לבורא עולם.

מאמרים

מטרתם - קשר ודבקות בבורא העולם.

התורה צ"ד אהבנה

העצמות את הנרות... יאירו שבעת הנרות!

לכאורה אט כתבה התורה בהעלותך לפון נוכח מדוע סיימה יאירו בלשון נסתרה? צפ"י השפת אמת זי"ע יש לבאר כי כשם שהנר מורכב מפתילה וענף, והאש היא רוחנית, כמו כן האדם מורכב מרמ"ח איברים ועס"ה אידים ועמ"מ כדי לקיים רמ"ח ועס"ה מצוות רוחניות. א"כ האחד מלפ"י את השני, ואי אפשר לזה בלא לזה, כי כך ברא הקב"ה את העולם הזה כדי שהעמ"מ יחיה את עצמו צ"י הרוחני.

א"כ זהו בעצמות את הנרות צריך לכוון למטרה שיאירו שבעת הנרות, כלומר מטרת האדם היא לעשות פעולות ולבטל אותם אחר שהתחבר דרכם לרוחניות.

כמו כן ניתנה התורה הק' אהבנה צ"ד אהבנה. האש רומזת לאש הפנימית יש לבטל אהבת התאוות והרצונות הט האש השחורה, וצ"י שהאדם צריך על עצמו יכול להביע ולהשיג את האש הלבנה שהיא האש האמיתית שמחיה אותו דרך אכילת האש...!

ע"ה הגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר, רק לאחר שתחילה היתה אהבתם אהבה התלויה בדבר. אהבה התלויה בדבר היא כששני אנשים מבינים איש את רעהו ומחוברים באותו עניין. ולאחר מכן הקב"ה זורק ביניהם ניסיון שלכל אחד יהיה טענות על חברו, וייגמר אינטרס החיבור. ובהמשך הדברים נבאר כיצד ומדוע מתרחש דבר זה.

הפרי הארץ מבאר במכתב י"ב בנושא 'בכל דרכיך דעהו', ושם כותב שהקשר של האדם עם הבורא מובל ע"י מידות. הדבק במידותיו - כבר ביארנו בהרחבה בעלונים קודמים שאין אפשרות לדלג על המהלך הזה של עבודה דרך המידות כי רק כך ישנה אפשרות להשיג ולהכיר בדביקות בורא. לדוגמא, אם אדם מקבל תאוה לאוכל, הרי שיש שם ניצוץ של אהבה פנימית רוחנית לקשר בורא, מלבד האהבה הגשמית הגופנית לאוכל. א"כ היכן שיש לאדם משיכה לאכול דבר מה אות הוא שיש לו ניצוץ פנימי שהקב"ה שולח לו כדי שיתקשר עימו דרך האוכל הזה, ואוכל שאדם לא נמשך לאוכלו סימן הוא שאין שם ניצוץ שאדם יכול להתקשר עימו ועל כן אינו מרגיש אליו משיכה...

(ובמאמר המוסגר ישנם אנשים שמכריחים את ילדיהם לאכול, וברמת העבודה הפנימית יש להם לדעת כי אם ילד לא רוצה לאכול סימן הוא שאין לו קשר וניצוץ רוחני שם לאהבת ה' באוכל הזה ועל כן לא יעזור ההכרח)... אמנם יש להבין מה קורה לאחר שהאוכל כבר לא נמצא כאן, הרי שהניצוץ של המשיכה לאוכל נגמר, וא"כ לאן הוא נעלם? ויותר מזה יש להבין, כי כל

דוד המלך ע"ה שיומא דהילולא שלו חל בחג שבועות היה חי כל חייו בהפשטה. ודוגמא אחת לכך היה מבאר ר' אשר זי"ע תמיד בעניין 'אהבה שאינה תלויה בדבר זו אהבת דוד ויהונתן'. ובאר, כי כשם שאנו יודעים שאי אפשר להגיע לתורה לשמה רק אחרי שעוברים את הדרך של תורה שלא לשמה, וכבר ביארנו באריכות מושג זה בשיעורי הפרי הארץ זי"ע, כך דוד המלך

לשון פנימיות, בכל פעם לחפש את קשר הבורא דרך הקשר הגשמי, וממילא לאחר שביטלו את עצמם באהבה התלויה בדבר כמו כן יכלו להמשיך להיות בקשר מתמיד גם ברמה הגבוהה יותר של אהבה שאינה תלויה בדבר – קרי: כשיש כבר סיבות הנוגדות את החברות הגשמית שאם לא היו חיים שם בקשר בורא הרי שהיו יכולים להיות השונאים הגדולים ביותר... (ולדוגמא שליהונתן יכול היה להיות כאב גדול מכך שיתכן שדוד המלך ע"ה הולך להיות מלך ישראל במקומו)... יתירה מזו כל פעם שאחד מתעורר לראות את פנימיות הדברים הוא מעורר גם את הפנימיות של השני ממילא כפי שביארנו שפנימיות הכל אחד הוא ואחד מרים ומחזק את השני. כמו כן כשיש לאדם אהבה או יראה שהתורה אוסרת כגון במצוות לא תעשה הרי שהקב"ה כעת רוצה להתגלות לאדם ע"י שיפנה את אותה התאווה לקשר פנימי כי כך רצונו ית' להתגלות לאדם לפי שורש נשמתו ודרכו...

כמו כן יובן גם מה שענה הרה"ר מרוז'ין: כשעושים קרעפל אחד גדול כלומר שמאחדים הכל לאחד כבר אין שום שאלות לא של זוגות ולא של גודל כי כשיש אחדות אין שאלות...

"קוב"ה ואורייתא וישראל"

"בפסוק והאפסוף אשר בקרבנו התאוו תאווה וכו' בוכה למשפחותיו, ופרש"י ז"ל על העריות וכו'. והענין משה שהקשה לדבר

זה טוב ויפה כשמדברים במשיכה של האדם לדברים המותרים, אך ישנם מצבים שאדם נמשך לדברים האסורים שהתורה אומרת לא להימשך אליהם כיצד נבאר דבר זה בדברים האסורים? בפרשת ראה מבאר הפרה"א זי"ע, שבכל אדם ישנם רמ"ח איברים ושס"ה גידים כנגד רמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה, כשבכל מצוה ומצוה שאדם מקיים הרי הוא מתחבר עם הא"ס ב"ה, ובזוה"ק מובא שלא רק זאת אלא בכל מצוה שאדם עושה הוא מתקשר עם כל מצוות התורה כי למעלה הכל הוא אחדות אחת...

בכל דרכיך דעהו בכל דרך שהקב"ה מביא לאדם צריך למצוא שם את הקשר שלו עם הקב"ה. עכ"פ כשמתעוררת לאדם אהבה או יראה, יש לו שתי אפשרויות או להתחבר לאהבה הגשמית ואז הוא לא מחובר לקב"ה, או לאהבה הפנימית הרוחנית ואז אין לו את האהבה הפשוטה הגשמית וא"כ מה יעשה? ויש לבאר כי המטרה היא כפי שביארנו להגיע לאהבה הרוחנית, אך הדרך להגיע לזה חייבת לעבור דרך אהבה גשמית כדי שאדם ישיג מהי אהבה בכלל... ולכן מתעוררת באדם אהבה או יראה חיצונית כדי שיבין מה מתעורר בו, ולאחר מכן יתבונן ויגיע דרך זה לאהבה הפנימית שהקב"ה מבקש מאיתו, וכן בכל המידות.

דוד המלך ע"ה ויהונתן בכל פעם שנפגשו עבדו על עצמם לראות שהמשיכה שיש להם בקשר הזה היא נקודה פנימית של קשר בורא. וכפי שמרמז על כך בתהלים 'לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש', כלומר לך אמר ליבי בקשו פני –

למה הרעות וכו' ואם ככה את עושה לי וכו' ואל אראה ברעתי"...

"ואם האדם חוטא ח"ו מכנים האותיות שהם החיות ברע ונותן כח ברע, הגם שאינו נראה בעיני בשר האמת ידוע". הקב"ה משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים, מבאר המאור עיניים, שכאדם חוטא הוא מסתגר בחדרי חדרים כדי שאף אחד לא יתפוס אותו בקלקלתו. אך הקב"ה הוא רחמן ומחיה אותו גם שם, וזה הביאור משגיח מן החלונות שמחיהו גם כשחוטא בסתר, הקב"ה כביכול מצמצם עצמו עוד ועוד כדי להחיות אותו שם.

משה רבינו היה נאמן כפי שכתוב "בכל ביתי נאמן הוא" נאמן הוא מי שמתמש במה שנותנים לו למטרה הנצרכת כלבד! כשהקב"ה נותן לאדם חיות הוא צריך להיות בבחינת 'נאמן', להשתמש בכלים שלו לעבודת השם, לגלות את הקב"ה בעולם ולתת כח וחיות לעצמו בקדושה. ואם חוטא הרי שמעל ולקח את החיות הזו לרעות בשדות זרים ובמקום לחיות בקשר עם הבורא, חי בנתק ובהכרח שיתנו לו חיות בצמצום גדול מאד וזה ודאי חוסר בנאמנות. "ולכן נותן וידוי דברים באומרו חטאתי במרירות לב מחמת יראת ה' ושתוף אהבת ה' הרי מוציא אותיות המחיה מן הרע ונשאר הרע בלתי חיות וממילא בטל".

כשאדם מתודה הוא בעצם מודה בנתק שלו עם ה', ומתחרט על כך ומקבל על עצמו לעתיד להשתדל לא לשכוח את ה', וע"י שמדבר את דברי הוידוי חוזר ומתקשר בבורא עולם, ובכך גורם שמוציא באותו רגע את החיות הזו מהסט"א, כי האדם תמיד משתמש בחיות שמקבל מאת השם, או לקשר עם ה' או לנתק ח"ו מה' ולקשר עם הסטרא אחרא. וכאשר חוזר בתשובה ממילא מתנתק מהקשר של הסט"א וכבר אין להם יניקה ממנו ובטלים.

משה רבינו השפיע לעם ישראל שהקב"ה יוריד להם מן. המן היה כולו רוחני, ויכלו לטעום בו כל טעם שרצו, וכן ידוע שהיה בו סגולות רפאויות וכדומ' כמובא במדרש, א"כ קשה מה ראו חלק מהעם להתאוות דווקא לבשר? ומה הפשט בזה שמשנה רבינו ע"ה מסכים לההרג בשל כך כדי לא לראות ברע עמו כדכתיב הרגני נא הרג ואל אראה ברעתי?

"הענין הוא על דרך ארז"ל באבות בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת וכו', הנה ידוע ששים רבוא נשמות ישראל וכמו כן אותיות התורה כידוע שאורייתא וקב"ה וישראל כולא חד".

כל חיות העולם היא מהתורה. הקב"ה צמצם את כל חיות העולם בתוך אותיות התורה הק', ובכל אות ואת יש כח מיוחד וצירוף מיוחד שבכוחו להחיות את הבריאה. אמנם מבאר הפרה"א אין אנו רואים את זה בבירור אך בכח זה קיים, כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא. אך כיון שכבר ציטט לנו הפרה"א את המאמר קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד, א"כ צריך ביאור מה קשר הישראל לכל זה?

כשאדם מדבר דיבורים הרי שהם אותיות וע"י דיבורו שבזה נבדל מן הכהמה ושאר הבריאה, גורם לפעולות של ממש בבריאה כיון שהם האותיות והחיות שדיברנו לעיל. אם אדם ידבר כפי שצריך ע"י האותיות הוא מחיה את הבריאה, משא"כ אם מדבר דיבורים בטלים וק"ו אסורים שבזה מפנה את חיות הקדושה ומחיה בזה את הסט"א ר"ל. וכותב הפרה"א יסוד נורא וז"ל:

"והנה אם היה האדם זוכר ומשגיה בעת לימוד התורה איך הוא מדבר אותיות התורה שבהם נברא העולם, והוא בעצמו היה מתדבק בדברי אותיותיו אל שורשו... היה היראה והפחד נופל עליו ובקולות וברקים עליו יופיע שלא יחטא ח"ו. וזהו ענין בת קול שיוצאת מהר חורב"...

כשאדם עוסק בתורה צריך להתבונן קודם שכל אות ואות יש בה חיות אלוקית וכך לומד עם קשר בורא, אך אם לומד באופן שמנותק מה, וכל מגמתו היא להחכים ולגדל את עצמו וכלל לא חושב מחיות ה', עליו אמרו "אוי לו מעלבונה של תורה שבתוכו", מאחר שהוא לומד בלי דביקות ולא חושב לרגע שהוא עצמו חלק בלתי נפרד מהתורה הזו, וכבר ידוע שישראל הם ר"ת של יש שישים ריבוא אותיות לתורה, והפרי הארץ מכנה אותו בכינוי של 'נזוף', כפי שכתוב בגמ', שאדם שנוזפים בו, "אזל סומקא ואתי חיורא", והכוונה שנהיה חיור, כי הסומקא הוא אדום כי הוא החיות שיש לאדם, וע"י שלומד תורה לא כפי שצריך או מדבר מה שלא צריך גורם לנתק בחיותו עצמו, ולכן הוא נזוף שכן מאדום שהוא החיות שלו נהפך ללבן שהוא בלא שום חיות.

"וזהו ארז"ל שכל נפשות ישראל שיהיו עד משיח כולם עמדו בסיני שהם האותיות של שרשם המזכירים אותם". מספרים על המגיד ממעזריטש שהיה מלמד דרדקי, ולא היה ילד אחד שלא שמע אצלו את הקולות וברקים, כ"כ עבד להחדיר בהם את פנימיות התורה והתקשרות לבורא על ידה..."

"והנה ידוע כי משה היה הדעת של כל ישראל שהם ס' רבוא נשמות, והנה המן היה בזכות משה להחיות את עם ישראל בלחם שהוא רוחני טעם לבד כל מה שרצו לטעום שהוא החיות לבד בלי שום גשם"...

משה רבינו ע"ה הוא הצדיק המקשר את כל כלל ישראל לאביהם שבשמים, ולכן הוא קשור גם בכל התורה שהרי ישראל"ל הם ששים ריבוא אותיות התורה כדביארנו. והמן שהיה מזון רוחני ללא שום גשם טעמו בו ישראל כל טעם שרצו, כי הרוחני המופשט כל אדם יכול להטותו לאן שירצה אם לטוב ואם למוטב.

"משא"כ באכילה גשמית שהוא נרגן מפריד אלוף".

במאכל הגשמי הוא כבר נפרד ומצומצם יותר, מפריד אלוף – הוא מלשון אל"ף, והאות אל"ף הינה מורכבת מב' יודין ואות וא"ו באמצע המחברת בין שניהם. יו"ד התחתונה היא כנגד חכמה תתאה והיו"ד העליונה היא כנגד חכמה עילאה, והיהודי הוא הוא"ו המחבר בין שני החכמות על ידי עבודתו בקודש.

"והנה ישראל שאכלו מן פסקה זוהמתן ולא נתאוו ונתקשרו לשום תאוה ואהבה גשמיות בלתי לה' לבדו. אבל האספסוף... התאוו תאוה".

משה רבינו הביא את כלל ישראל למצב של אכילת מן רוחני ללא שום הצטרפות גשמית, קשר עם הקב"ה עם עבודה תמידית. אך האספסוף שלא היו מן בני ישראל לא יכלו לסבול את הדרגה הזו של קשר רק עם דעת ללא שום סממן גשמי, ולכן התאוו תאוה גשמית על אף שהזדככו מחמן.

ומזה חשש משה רבינו שהוא השפיע לבנ"י דעת ופחד שהאספסוף יגשמו את זה ויביאו לנתק בין הקב"ה ובנ"י.

”וזהו הרגני נא הרוג כי הוא והן הכל אחד, ונחות דרגא קרוי מיתה והריגה. יחננו דיעה בינה והשכל אמון כן יהי רצון”.

”והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה, בוכה למשפחותיו ופירש”י ז”ל על העריות. והענין משה שהקשה לדבר למה הרעות וכו’ ואם ככה את עושה לי וכו’ ואל אראה ברעתי ודבריו שש מאות אלף רגלי וכו’ ואתה אמרת וכו’”.

יש להבין לכאורה כיצד יתכן שמושה רבינו שהיה מנהיגם של כלל ישראל והורה להם את הדרך לקרבת ה’, זונה כביכול את תפקידו ומדבר קשות לפני ה’, ומה טמון באותם דיבורים קשים? מבאר הפרי הארץ זי”ע שכאן מונח יסוד גדול בכל מהלך הענינים. והפרה”א כדרכו בונה זאת שלב אחר שלב כדלהלן:

”הענין הוא על דרך ארז”ל באבות בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. הנה ידוע ששים רבוא נשמות ישראל וכמו כן אותיות התורה כידוע שאורייתא וקב”ה וישראל כולא חד, וישראל הן הן גופי התורה”.

בהקדמה לדברי הפרה”א יש להבין קודם מה נתחדש בקבלת התורה שלא היה קודם לכן. הלא התורה נכתבה אלפיים שנה לפני בריאת העולם, וישיבות רבות היו לפני מתן תורה, כישיבת שם ועבר ויצחק אבינו ע”ה ואברהם אבינו ע”ה כמובא? אך יש לומר כי לפני מתן תורה היו חוקי ומשפטי התורה הק’ כפי שהם. אך בנתינת התורה התחדש משהו שלא היה. שם נתקיים מאמר ’אנכ”י’ אנא נפשית כתבית יהבית. נותן התורה התלבש בתוך אותיות התורה הק’ ומאז כל מי שלומד את התורה הוא מתקשר ומתחבר עם נותן התורה. זאת אומרת שהתורה בהר סיני נהייתה הדבר המקשר בין ישראל ובין אביהם שבשמים, התורה נותנת לאדם את הכח להיות אחד עם הרבש”ע ללא שום פירוד בכל דרכיו של האדם... וזה הביאור במה שאנו אומרים בכל יום ’אני מאמין באמונה שלימה שזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא ית”ש, ובעצם מדוע זה משנה שלא תהא

תורה אחרת ומה יקרה אם יהיה תורה אחרת? רק מכיון שכעת לאחר מתן תורה הקב”ה מתגלה אלינו דרך התורה הק’, אין זה כבר מקבץ של חוקים שהיום מחליטים כך ומחר אחרץ כדרך ’דעת’ בני אדם להבדיל, אלא זו התגלות מיוחדת ששם הקב”ה באותיות התורה, ורק לעינינו נראים הדברים כחוקים פשוטים כדי לשבר את אוזנו ודעתנו אך אמנם אנו מאמינים שזאת התורה לא תהא מוחלפת כיון שיש לנו שם עומק של התקשרות עם הבורא ואת זה אי אפשר לשנות.

בשם החידושי הרי”ם אומרים באותו ענין כי נתינת התורה היא כידוע נישואין של השכינה הק’ עם כלל ישראל, אך כאן טמון דבר נוסף, כי גירושין עם התורה אי אפשר לעשות, שכן ידוע הכלל שאם ’משלחה והיא חוזרת’ איננה מגורשת. כמו כן להבדיל התורה הק’ היא בבחינת משלחה והיא חוזרת. אם יהודי רוצה חס ושלום להיפרד מן התורה הוא לא יכול לעולם מכיון שהיא תמיד חוזרת שכן היא חלק בלתי נפרד ממנו. וזה מה שכותב הפרי הארץ שישראל הן הן גופי התורה. בני ישראל הינם חלק מגוף התורה בעצמה, כידוע שיש ששים ריבוא אותיות בתורה כנגד ששים ריבוא נשמות ישראל. בראשי”ת – יש שישים ריבוא אותיות בתורה...

”וידוע באורייתא ברא קב”ה עלמא שהן אותיות ואין לך דבר בעולם בלתי אותיות המחיה אותו שהם מאמרו של הקב”ה ואם האותיות הם בעולם ואינם ניכרים הנה האדם המדבר קודם שמדבר דבר מה הרי הדיבור והאותיות הם בכח ואינם ניכרים”.

התורה היא מורכבת מאותיות שבהן נברא העולם. בשם הבעש”ט הק’ מבארים את הפסוק, ’לעולם ה’ דברך נצב בשמים’. כשאמר הקב”ה ’יהי רקיע’ – אותיות אלו מחזיקים את השמים מאז ועד היום הזה. ואם אותיות אלו יסתלקו לא יהיה יותר רקיע. כמו כן ’נעשה אדם בצלמנו כדמותנו’ מילים אלו מחזיקות את האדם, כמבואר בזוהר הק’ באריכות. ועיקר הענין הוא

נראה בעיני בשר האמת ידוע. ולכן נותן וידוי דברים באומרו הטאתי במרירות לב מחמת יראת ה' ושיתוף אהבת ה' הרי מוציא אותיות המחיה מן הרע ונשאר הרע בלתי חיות וממילא בטל".

זה הפשט שאנו אומרים אשמנו בגדנו לפי סדר הא"ב כדי לתקן את כל האותיות שפגמנו בהם. וכמו כן הוא לימוד התורה הק'. מבארים בשם הרבי מברדיטשוב זי"ע, שאדם יכול לשמוע בכל יום את התב קול אם יהיה דבוק ומאמין בצורה הראויה. ידוע גם על הרי"צ שהיה אומר מאמרים אחד אחרי השני, והסביר שכשם שאדם יוצא מקניה עם ידיים מלאות בשקיות ואם רוצים להוסיף לו עוד משהו כבר לא יכול כמו כן אם אדם עסוק כל הזמן בקדושה אין מקום לטומאה לתפוס אצלו מקום...

"יהנה אם היה האדם זוכר ומשגיח בשעת לימוד התורה איך הוא מדבר אותיות התורה שבהם נברא העולם והוא בעצמו היה מתדבק בדברי אותיותיו אל שורשו אותיות התורה שנתנה בזה העולם בקולות וברקים למען תהיה יראת ה' על פניו לבלתי יחטא כמבואר בפסוק, ממילא היה היראה והפחד נופל עליו ובקולות וברקים עליו יופיע שלא יחטא ה"ו כי איך הוא האפשרות הענין לחטוא בהנה".

כך מבארים בשם הבעש"ט הק' מה שאמר להם משה רבינו 'ועתה אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים'... ולכאורה קשה כיצד זה יכול משה רבינו לצוותם לזה הלא היה קולות וברקים וכל הבריאה נדמה מרוב פחד וכיצד אומר להם אל תיראו? אלא הפשט הוא במילים 'אל תיראו', אל תחשבו לגשם הפחד בתוך דבר גשמי כי אין זה התכלית אלא התכלית היא לירוא יראה רוחנית מאת ה' לבדו ולא לגשם את הפחד לדברים גשמיים... ואם תיראו יראה אמיתית רוחנית לראות את ה' דרך הפחד ולהתקשר אליו כי אז אתם לוקחים את אותיות ה פ ח ד ומעלים אותם אל שרשם כפי רצונו של מקום.

האמונה שאנו מאמינים שע"י האותיות יש כח רוחני מיוחד המחיה כל דבר. ישנו עוד היאור נפלא מבעל ההפלאה על ענין חיות האותיות. כתוב באדם הראשון, 'ויפקחו עיני שניהם וידעו כי עירומים הם'. מקשה בעל ההפלאה מדוע לא כתוב 'ויראו' כי עירומים הם ומה שייך כאן לשון וידעו? ומבאר פירוש עצום, כי לפני הטא אדם הראשון לא היה צריך כלל לכל המְשָׁלִים, וכשהביא הקב"ה לאדם הראשון את אשתו, ראה בה רק את האותיות הק' המחיות אותה כגון שם אדנ"י וכדומ', וכן בכל דבר היו חיים רוחניים בשלימות, אמנם לאחר החטא כתוב דייקא 'וידעו' כי עירומים הם ולא כתיב ויראו, משום שעד עתה כלל לא ראו זאת כיון שחיו ברמה רוחנית אחרת לגמרי בה רואים את הדברים ברובד שונה נעלה ורוחני יותר.

ממשיך הפרי הארץ ומסביר כי אם אדם לא מבין משמעות הדבר שאנו אומרים כאן והאותיות הם בשבילו בהעלם, זאת אומרת שהבעיה היא בו שהוא כל כך מגושם שלא מבין שהאותיות פועלות חיות. וא"כ מה יעשה האדם כדי לחדש דבר זה בקרבו.

נביא עוד דוגמא ליסוד שרוצה הפרי הארץ להעביר לנו. ומשל למהנדס שבא בהפסקת הצהרים לפועלים ומראה להם את התכנית הכתובה על הניר, ומראה להם: כאן שורה בלוקים, כאן חגורת בטון וכן הלאה... אך כשהולך צוחקים עליו הפועלים באמרם מה הוא מבין הלא אנחנו אלה ששמים בפועל את הבלוקים ומה הוא מבין בהיכן וכמה... ועוד אומרים לבעל הבית חבל על הכסף והזמן שאתה מבזבז בשבילו... כמו כן משה רבינו רצה להעביר לעם ישראל את המושג דביקות בה' על ידי המן ועל ידי הרוחניות שמביא אך בני ישראל והאספסוף, הערב רבו לא חפצו בזה אלא באוכל הפשוט ללא ההתקשרות לה'. וכפי שנראה להלן בביאור הפרה"א.

"כללא דמילתא שחיות כל דבר הם האותיות שבתוכו ואם האדם חוטא ה"ו מכניס האותיות שהם החיות ברע ונותן כח ברע הגם שאינו

ר' אשר היה מבאר תמיד, כי הפחד הכי גדול של הצדיק אמת הוא שלא יתנתק אפילו לרגע אחד מה'. ובספר אור המאיר מרבה לדבר מגודל דבר זה, ובאורך דבריו כותב שכשיהודי יוצא מן העולם הזה כל התורה שלמד כראוי וכל המצבים שגילה שם את רצון הבורא שזה חלק גדול מקיום התורה שלו שבזה מעלה את האותיות הקדושות אל מקומם כפי שביראנו, אותיות אלו שומרות עליו מפני המזיקים ומפני העונשים הכי גדולים.

טעם לדבר באר ר' אשר זי"ע, כי ככל שאדם בעולם הזה חי בכל דבר שה' מנהיג אותו ולא חי עם הטבע, ואם מישחו מכעים אותו או מצר לו כך או אחרת, בכל אופן הוא מפנה את זה לכיוון חיובי ולומד ממנו דרך לעבודת ה' ולא שונא לו, כי אז כשיבוא לעולם הבא לא יוכלו המזיקים לעשות לו כלום כי אין דבר עמהם. וכשם שלא היה לו דבר עם אותו אחד שהכעים אותו בעולם הזה אלא רק ראה את הקב"ה באותו המצב כמו כן בעולם הבא יהיה לו דין ודברים רק עם הקב"ה ולא עם שום מזיק...

כעת מגיע הפרה"א לנקודת ההתחלה. כי לא לחינם קבל משה רבינו לפני ה'.

והנה ידוע כי משה היה הדעת של כל ישראל שהם ששים ריבוא נשמות והנה המן היה בזכות משה להחיות את ישראל בלחם מן השמים שהוא רוחני טעם לבד כל מה שרצו לטעום שהוא החיות לבד בלי שום גשם... משא"כ באכילה גשמיות שהוא נרגן מפריד אלוף. כמו שהזכיר לא לאכול לב של בהמה מפני חיות נפש הבהמית תלוי בו. והנה ישראל שאכלו מן פסקה זוהמתן ולא נתאוו ונתקשרו לשום תאוה ואהבה גשמיות בלתי לה' לבדו. אבל האספסוף אשר לא מבני ישראל המה הגם שנזדככו באכילת המן אעפ"כ התאוו תאוה, פירוש תאוה גשמית כי לא מבני ישראל המה ואי אפשר להם להיות כל חיותם מן הדעת"...

מבאר הפרי הארץ כי משה רבינו ע"ה היה פרוש לגמרי מן הגשמיות כפי שידוע שהיה פרוש מן האשה והיא רומזת לגשמיות. ועל כן יכול היה להשפיע לבנ"י מן שהוא אוכל רוחני שמזין רק דרך האותיות ולא בדרך גשמית. וזו הסיבה גם שיכלו לטעום כל טעם שרצו באוכל, כי מאכל זה לא היה מוגבל גשמית. ולכן מובא לא לאכול לב של בהמה כי שם מורכבת חיות נפש הבהמית שבה ואדם שאוכל את זה מגשם את עצמו מאוד, ואם כן אדם שאוכל אכילה גשמית, לא רק שלא מזדכך מזה אלא ח"ו אדרבה מוריד את עצמו ואת החיות שבו לסטרא אחרא – לצד הרע שבו. וזה היה האספסוף כיון שבני ישראל עצמם יכלו להיות ניזונים רק מן הדעת הרוחנית. אבל האספסוף שהיו הערב רב ממצרים שהסתפחו על עדת בני ישראל, הם לא יכלו לסבול הרוחניות הזו ורצו בשר בגשמיות ללא החיבור עם ה' ר"ל. וכן מובא גם בפרשת דברים בפרי הארץ, על הפסוק 'איכה אישא לבדי' 'איכה ישבה בדד' ומבאר – פירוש בדד, גלמוד. כמה דאת אמר במצורע 'בדד ישב' יחידי. כי הם פירשו מן התורה כל עיקר והם לבדם והתורה לבדה.

זה מה שאמרו 'זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם' חינם מן המצוות, ללא רוחניות וללא התקשרות. וזה מה שמושה רבינו זעק לה' 'כשש מאות אלף רגלי' – הלא כל כלל ישראל כלולים בשש מאות אותיות התורה הק' וכיצד זה אגשם אותם כעת ואתן להם בשר, ויתקשרו כולם בגשמיות ויכניסו את הדעת ברע ח"ו... ולכן אמר 'הרגני נא הרוג ואל אראה ברעתי' מבאר הפרי הארץ, כי מכיון שרצו אוכל גשמי הרי הם מבקשים להתנתק מה' ונתק שכזה הרי הוא כמיתה, וא"כ הרגני נא הרוג כי מה ההבדל כבר בין מיתה כזו או מיתה של התנתקות... ע"כ. ומסיים הפרי הארץ: יחננו דעה בינה והשכל אמנן כן יהי רצון.